

การจัดการความรู้

โครงการการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ

ครั้งที่ 1 เรื่องการดูแลรักษาส้มโอ

นายสนั่น	พลศรี	ทำหน้าที่คุณอำนวย
นางสาวอรรณ	สกยินดี	ทำหน้าที่คุณลิขิต
นายมนตรี	กระเวก	ทำหน้าที่คุณเล่า

การดูแลรักษาส้มโอ

ดิน จะต้องมี PH อยู่ระหว่าง 5.5 – 6.5

กิ่งพันธุ์

1. กิ่งที่ปลอดโรคแมลง
2. จากต้นพันธุ์ที่มีอายุ 3 ปี ขึ้นไป – 5 ปี
3. จากต้นที่ไม่เคยมีประวัติสตั๊กกิ่ง

โรคส้มโอ

1. โรครากเน่าโคนเน่า
 - ไร่เชื้อราไตรโคเดอร์ม่า
 - ใช้สารเคมี ริโดมิล
 - เบลเลท
 - คาร์เบนดาซิม
2. แดงเกอร์
 - คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์
 - สะเตปโตมัยซิน อัตรา 15 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น

แมลงศัตรูพืช

เพลี้ยไฟ, หนอน

- อะบาแบคติน
- คอฟิดอ
- ไชเปอร์เมททิล 35%

ไรแดง, ไรขาว

- โอไม
- ไชเปอร์
- อะบาแบคติน
- เตอะไคฟอน
- กำมะถันผง 2 ช้อน + ไคเมทโซเฮท/น้ำ 20 ลิตร

- ไคโดโพล+อะบาเบ็ดสัน และใช้ซิลโลด์ล้างจาน อัตรา 1 ซ้อน แทน
จาดับใบ

การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยคอก

- มูลสัตว์ต่าง ๆ 1 กระสอบ / ต้น ใส่หลังเก็บเกี่ยวและหลังฤดูฝน

ปุ๋ยเคมี

ใช้สูตร 16-16-16 สลับกับ 25-7-7

อัตรา 1 ซีด / ต้น	อายุส้มโอ	1-2 ปี
อัตรา 2 ซีด / ต้น	อายุส้มโอ	3-4 ปี
อัตรา 3-4 ซีด / ต้น	อายุส้มโอ	5 ปีขึ้นไป

ปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพ

ฉีดพ่นให้ทางใบและทางรากพร้อมกับการให้น้ำส้มโอ

การใช้สมุนไพรรไล่แมลง

กระเทียม, พริกไทย, พริกป่น อย่างละ 3 ซีด ผสมแอลกอฮอล์ 70% อัตรา 450 ซีซี
หมักทิ้งไว้ 7 วัน แล้วนำไปผสมน้ำ 1-2 ซีซี/ น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวประมาณ ส.ค. - ก.ย.

ตัดแต่งกิ่ง

ตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ หรือกิ่งเป็นโรคกิ่งแข็งออก พร้อมทำความสะอาด
ร่องสวน + ตัดหญ้า + เก็บใบที่ร่วงหล่น

การจัดการเรื่องน้ำก่อนการออกผล

- รดน้ำทุกวันจนแตกใบอ่อน และใบอ่อนเริ่มแก่ประมาณ 90% งดการ
ให้น้ำกระทั่งใบเริ่มเหี่ยวแต่ไม่ถึงใบเฉา (ประมาณ 15-20 วัน)
- หว่านปุ๋ยสูตรที่สามารถกระตุ้นให้แตกตาดอก (นำผลการตรวจ
วิเคราะห์ดินมาประกอบการตัดสินใจใช้สูตรปุ๋ยด้วย) เช่น 12-24-12
หรือ 15-30-15 หรือ 8-27-24 อัตรา 1 กก./ต้น
- และให้น้ำตามความเหมาะสมและต้องให้อย่างสม่ำเสมอ

การตัดแต่งผล

เมื่อส้มโอมีอายุประมาณ 3 เดือน ตัดแต่งผลอย่าให้ติดกันเป็นพวงควรไว้ผลไม่เกิน
2 ผล สำหรับในฤดูไว้ไม่เกิน 3 ผล

การใส่ปุ๋ยบำรุงผล

การใส่ปุ๋ยบำรุงผลก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ 2 เดือน

การเก็บเกี่ยวผล

ไม่ควรให้ผลสัมหล่นลงน้ำ เพราะจะช่วยยืดเวลาการเน่าเสียของผลได้

ครั้งที่ 2 วิธีการป้องกันและกำจัดแมลงวันทองโดยใช้สมุนไพร

นายสนั่น	พลศรี	ทำหน้าที่คุณอำนวย
นางสาวอรรวรรณ	ชกยินดี	ทำหน้าที่คุณลิขิต
นายเสรี	กล้าน้อย	ทำหน้าที่คุณเล่า

วิธีป้องกันและกำจัดแมลงวันทอง

ดร. สุธรรม อารีย์สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นำไปทดลองใช้ได้ นายเสรี กล้าน้อย เกษตรกรดีเด่นจังหวัดชัยนาท

วัสดุอุปกรณ์

ขี้เถ้าสับบด	3	ส่วน	(30 กก.)
เอทิลแอลกอฮอล์ 95 %	1	ส่วน	(10 ลิตร)
น้ำสะอาด (น้ำต้มสุก)	1	ส่วน	(10 ลิตร)
สารจับใบ (น้ำยาล้างจาน)	½	ส่วน	(2 ลิตร)
ถังหมัก (ถังพลาสติก)	1	ใบ	

วิธีทำ

นำเอาวัสดุต่าง ๆ มาหมักรวมกันโดยปิดฝาถังหมักให้แน่น 7 วัน แล้วจึงเปิดออกหมักไว้ 1 เดือน ก็นำไปใช้ได้

อัตราการใช้

นำน้ำสมุนไพรขี้เถ้า อัตรา 3 – 5 ช้อนโต๊ะ หรือ 50 – 70 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น 7 วัน / ครั้ง

ครั้งที่ 3 เรื่อง การป้องกันและกำจัดวัชพืชแบบผสมผสาน

นายสนั่น	พลศรี	ทำหน้าที่คุณอำนวย
นางสาวอรรณ	ชกยินดี	ทำหน้าที่คุณลิขิต
นายอารมย์	รอดประชา	ทำหน้าที่คุณเล่า

การป้องกันกำจัดข้าววัชพืชแบบผสมผสาน

ระยะก่อนปลูกข้าว

1. พักดินในสภาพไม่มีน้ำขัง 4 – 8 สัปดาห์ เพื่อให้ข้าววัชพืชที่ตากบนผิวดินผ่านระยะการพักตัวและงอกขึ้นมาเป็นต้นอ่อน
2. ไถกลบข้าววัชพืชด้วยเครื่องเตรียมดินที่สะอาดตามขั้นตอนอย่างประณีตแล้วปล่อยน้ำให้แห้งทิ้งไว้ 2 – 3 วัน
3. ก่อนหว่านข้าว 2 วัน ใช้สารเคมีควบคุมวัชพืชตามกรรมวิธีอย่างใดอย่างหนึ่งตามตาราง

ระยะปลูกข้าว

หว่านเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพไม่มีข้าววัชพืชเจือปน

หลังข้าวปลูกงอก

หลังข้าวปลูกงอก 1 สัปดาห์ เริ่มปล่อยน้ำเข้าแปลงนา พันสารเคมี เพื่อให้สารเคมีเข้าทำลายวัชพืช (อย่งให้น้ำท่วมยอดข้าว)

ข้าวออกดอกทรง

ทำการตัดข้าววัชพืชน้อย 1 ครั้ง ก่อนที่ข้าววัชพืชจะร่วงสะสมในดิน

สารกำจัดวัชพืช ปราบข้าวตืด ข้าวปน

ชื่อการค้า ฟรอนเทียร์

ชื่อสามัญ ไโดเมเทนามิก

ใช้ก่อนวัชพืชงอก ใช้กับวัชพืชประเภทใบแคบ และใบกว้าง

<u>ประเภทใบแคบ</u>	เช่น หญ้าข้าวตอก หญ้าดอกขาว
<u>ประเภทใบกว้าง</u>	เช่น ผักปอด เทียนนา
<u>ประเภทกก</u>	เช่น กกทราย กกขนาก หนวดปลาชุก

วิธีใช้และอัตราการใช้งาน ใช้อัตรา 80-120 ซีซี ผสมน้ำ 60-80 ลิตร พ่นบนพื้นที่ 1 ไร่ หลังจากทำเทือกเสร็จแล้ว ชั่งน้ำต่อไปอีกไม่น้อยกว่า 7 วัน แล้วจึงระบายน้ำออกให้แห้งจึงทำการหว่านข้าวงอกแล้ว

วิธีใช้โดยทั่วไปกับนาข้าวในการกำจัดข้าวตืดข้าวแดง

- ทำเทือกพร้อมหว่าน ชั่งน้ำไว้ 3-5 เซนติเมตร หรือประมาณ 1 ฝ่ามือ
- ฉีดฟรอนเทียร์ ในอัตรา 50 ซีซี ต่อ 1 ไร่ แล้วชั่งน้ำไว้ไม่น้อยกว่า 3 คืบ
- หลังจากน้ำขังไว้ 3 คืบ ก็ปล่อยน้ำออกให้แห้ง
- หว่านข้าวงอกตามปกติ

ข้อควรปฏิบัติที่ดี

หลังจากทำเทือกแล้ว ควรชักร่องน้ำให้ลึก เพื่อประโยชน์ต่อการ ระบายน้ำออก หลังจากหว่านข้าวไปแล้วเกิดกรณีฝนตกหนัก

คำเตือน

1. ขณะผสมยาหรือฉีดพ่นควรสวมถุงมือและปิดจมูกและต้องอยู่เหนือลมเสมอ
2. ห้ามดื่มน้ำ กินอาหาร และสูบบุหรี่ขณะปฏิบัติงาน
3. เป็นพิษต่อปลา เพราะฉะนั้นไม่ควรล้างภาชนะและเททิ้งลงแม่น้ำลำคลอง

ครั้งที่ 4 การผลิตปุ๋ยหมัก

นายสนั่น	พลศรี	ทำหน้าที่คุณอำนวย
นางสาวอรวรรณ	สกยินดี	ทำหน้าที่คุณลิขิต
นายทองศักดิ์	มณีโชติ	ทำหน้าที่คุณเล่า

การผลิตปุ๋ยหมัก

ปุ๋ยหมัก

สูตรปุ๋ยหมักชีวภาพ (แห้ง) สูตรที่ 1

1. มูลสัตว์	อัตรา	20	กระสอบ
2. แกลบดิน	อัตรา	5	กระสอบ
3. แกลบดำ	อัตรา	5	กระสอบ
4. รำละเอียด	อัตรา	1	กระสอบ
5. ปุ๋ยน้ำชีวภาพ (จุลินทรีย์)	อัตรา	10	ลิตร
6. กากน้ำตาล	อัตรา	5	กิโลกรัม
7. น้ำ	อัตรา	400	ลิตร
8. สารเร่ง พด.1	อัตรา	1	ซอง

สูตรปุ๋ยหมักชีวภาพ (แห้ง) สูตรที่ 2

1. มูลสัตว์	อัตรา	1	ส่วน
2. แกลบดิน	อัตรา	1	ส่วน
3. รำละเอียด	อัตรา	1	ส่วน
4. น้ำ	อัตรา	10	ลิตร
5. ปุ๋ยน้ำชีวภาพ (จุลินทรีย์)	อัตรา	20	ซีซี
6. กากน้ำตาล	อัตรา	½	กก.
7. สารเร่ง พด.1	อัตรา	1	ซอง

สูตรปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพ
จุลินทรีย์หน่อกล้วย (แบบน้ำ)

1. หน่อกล้วย	อัตรา	3	กิโลกรัม
2. กากน้ำตาล	อัตรา	2	กิโลกรัม
3. น้ำมะพร้าวแก่		3	ลิตร
4. สารเร่ง พด.2		1	ซอง

วิธีทำ

นำข้อ 1,2,3,4 มาผสมหมักไว้ในภาชนะถังพลาสติก หรือ โองเคลือบ และวางไว้ในที่ร่มหมักไว้ประมาณ 7 วัน เปิดฝากวนให้ทั่วและพยายามกวนทุก 7 วัน หมักไว้ประมาณ 1 เดือน สามารถนำมาใช้ได้ อัตรา 20 – 30 ซีซี ผสมน้ำ ฉีดพ่นให้อาหารทางใบ อัตรา 30 – 50 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร ราดให้ปุ๋ยทางรากพืชได้